

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ (Майя НІКОЛАЄВА)

“ 30 ” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародні організації»

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 29 – Міжнародні відносини

Спеціальність: 291 – Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

(назва ОПП/ОНП)

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародні організації». Одеса: ОНУ, 2024. 15 с.

Розробники: **Максименко Ірина Володимирівна, к. політ. н., доц.**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол № 1 від. "29" серпня 2024 р.
Завідувач кафедри _____ (Ольга БРУСИЛОВСЬКА)

Погоджено із гарантом ОПП Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
_____ (Юлія МАЙСТРЕНКО)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету міжнародних відносин, політології та соціології
Протокол № 1 від. "30" серпня 2024 р.
Голова НМК _____ (Олег ХОРОШИЛОВ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (Ольга БРУСИЛОВСЬКА)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол № ____ від. " ____ " _____ 20__ р.
Завідувач кафедри _____ (Ольга БРУСИЛОВСЬКА)

1. Опис навчальної дисципліни Міжнародні організації

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 2	Галузь знань 29 <u>міжнародні відносини</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>291</u> <u>Міжнародні відносини,</u> <u>суспільні комунікації та</u> <u>регіональні студії</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <i>Перший (бакалаврський)</i>	<i>Обов'язкова / Дисципліна вільного вибору</i>	
		<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		3-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		5-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		20 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		54 год.	год.
Форма підсумкового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - вивчення здобувачами загальносвітових та регіональних тенденцій діяльності міжнародних організацій. Студенти вивчають основні категоріальні елементи теорії та концептуальних засад системи міжнародних організацій світу, дізнаються про основні політологічні та міжнародно-правові теорії з цього приводу, набувають навичок по сприйняттю та науковому аналізу міжнародних відносин з точки зору діяльності міжнародних організацій з отриманням розуміння подальшої сфери спеціалізації.

Завдання курсу. Вивчення і засвоєння студентами зазначеного предмету сприятиме усвідомленню розвитку світової політики в рамках міждисциплінарного аналізу та наукових підходів, сформованих в рамках класичних політологічних шкіл.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен оволодіти наступними результатами навчання:

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Глобальна система міжнародних організацій

Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних організацій.

Історія появи міжнародних організацій. Зростання ролі міжнародних організацій. Поняття та загальна характеристика міжнародних організацій. Види міжнародних організацій та способи створення, членство в них. Функції міжнародних організацій. Прийняття рішень міжнародними організаціями.

Тема 2. Структура та роль ООН у міжнародних відносинах.

Передумови та історія створення ООН. Місце та роль ООН у роки «холодної війни». Функції та основні напрямки діяльності Генеральної Асамблеї ООН. Структура та основні форми (методи) роботи Ради Безпеки ООН. Напрямки діяльності та механізм прийняття рішень у Раді Безпеки ООН.

Тема 3. Діяльність ООН на світовій арені.

Структура та повноваження Міжнародного Суду. Функції та діяльність Економічної та Соціальної Ради ООН. Повноваження та функції Секретаріату та Генерального секретаря ООН. Миротворча та посередницька діяльність ООН.

Тема 4. Спеціалізовані установи ООН.

Міжнародна організація труда, Продовольча та сільськогосподарська організація ООН, ЮНЕСКО, Світова організація охорони здоров'я, Всесвітній банк, Міжнародний Валютний Фонд, Світова Організація Торгівлі, МАГАТЕ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Регіональні міжнародні організації.

Тема 5. Євроатлантичні та європейські безпекові міжнародні організації.

Функції та структура НАТО, історія створення НАТО, етапи розширення НАТО, операції НАТО за її межами, Західноєвропейський Союз, Спільна Зовнішня та Політика Безпеки Європейського Союзу. Діяльність та перспективи ОБСЄ.

Тема 6. Євроінтеграційні міжнародні організації.

Принципи та інституційна структура ЄС. Функції та діяльність Європейської Комісії. Структура та система прийняття рішень Ради Міністрів ЄС, повноваження та формування Європарламенту. Етапи розширення ЄС. Європейська політика сусідства. Рада Європи – принципи діяльності.

Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній і Південній Америці, Африці.

Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Африканське економічне співробітництво.

Тема 8. Діяльність України у міжнародних організаціях.

Україна в ООН. Співробітництво України з Світовим Банком та МВФ. «Членство» України в СНД. Україна в ОЧЕС та ГУАМ. Співробітництво України з ЄС та НАТО.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Глобальна система міжнародних організацій												
Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних організацій.	8	2	-			6						
Тема 2. Структура та роль ООН у міжнародних відносинах.	10	2	2			6						
Тема 3. Діяльність ООН на світовій арені.	12	3	2			7						
Тема 4. Спеціалізовані установи ООН.	12	3	2			7						
Разом за змістовим модулем 1	42	10	6			26						
Змістовий модуль 2. Регіональні міжнародні організації.												
Тема 5. Євроатлантичні та європейські безпекові міжнародні організації.	11	2	2			7						

Тема 6. Євроінтеграційні міжнародні організації.	13	2	4			7						
Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній і південній Америці, Африці.	10	3	-			7						
Тема 8. Діяльність України у міжнародних організаціях.	14	3	4			7						
Разом за змістовим модулем 2	48	10	10			28						
Усього годин	90	20	16			54						

5. Темі семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Структура та роль ООН у міжнародних відносинах. 1) Передумови та історія створення ООН. 2) Напрямки діяльності та механізм прийняття рішень у Раді Безпеки ООН. 3) Напрямки діяльності та механізм прийняття рішень у Генеральній Асамблеї ООН.	2
2	Діяльність ООН на світовій арені. 1) Миротворча та посередницька діяльність ООН. 2) Повноваження та функції Секретаріату та Генерального секретаря ООН. 3) Структура та повноваження Міжнародного Суду.	2
3	Спеціалізовані установи ООН. 1) Міжнародна організація труда 2) Продовольча та сільськогосподарська організація ООН 3) ЮНЕСКО	2

4	Євроатлантичні та європейські безпекові міжнародні організації 1) Функції та структура НАТО 2) Етапи розширення НАТО 3) Діяльність та перспективи ОБСЄ	2
5	Євроінтеграційні міжнародні організації. 1) Принципи та інституційна структура ЄС 2) Етапи розширення ЄС 3) Європейська політика сусідства	4
6	Діяльність України у міжнародних організаціях. 1) Україна в ООН. 2) Участь України у миротворчих операціях ООН 3) Співробітництво України з Світовим Банком та МВФ	4
Разом		16

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/індивідуальних завдань (рефератів)	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та загальна характеристика міжнародних організацій. 1) Функції міжнародних організацій. 2) Прийняття рішень міжнародними організаціями. 3) Види міжнародних організацій та способи створення, членство в них.	6
2	Тема 2. Структура та роль ООН у міжнародних відносинах. 1) Місце та роль ООН у роки «холодної війни». 2) Структура та основні форми (методи) роботи Ради Безпеки ООН. 3) Посередницька діяльність генерального секретаря ООН	6
3	Тема 3. Діяльність ООН на світовій арені. 1) Функції та діяльність Економічної та Соціальної Ради ООН. 2) Повноваження та функції Секретаріату та Генерального секретаря ООН. 3) Місії військових спостерігачів ООН.	7
4	Тема 4. Спеціалізовані установи ООН. 1) Світова організація охорони здоров'я 2) Всесвітній банк, Міжнародний Валютний Фонд 3) МАГАТЕ	7
5	Тема 5. Євроатлантичні та європейські безпекові міжнародні організації. 1) Історія створення НАТО 2) Західноєвропейський Союз 3) Спільна Зовнішня та Політика Безпеки Європейського Союзу	7

6	Тема 6. Євроінтеграційні міжнародні організації. 1) Рада Європи – принципи діяльності. 2) Структура та система прийняття рішень Ради Міністрів ЄС 3) Функції та діяльність Європейської Комісії та Європарламенту.	7
7	Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Північній і південній Америці, Африці. 1) Південний спільний ринок (МЕРКОСУР) 2) Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) 3) Африканське економічне співробітництво.	7
8	Тема 8. Діяльність України у міжнародних організаціях. 1) Україна в ОЧЕС та ГУАМ 2) Співробітництво України з ЄС. 3) Співробітництво України з НАТО.	7
<p><i>Один реферат із вищевказаного переліку обирається студентом на початку семестру та надсилається викладачу за місяць до закінчення курсу.</i> <i>Обсяг реферату: 15 сторінок.</i> <i>Характеристика змісту: за змістом навчальної дисципліни.</i> <i>Вимоги до виконання та оцінювання: основна мета роботи – глибоке вивчення важливих теоретичних або прикладних питань дисципліни за допомогою підготовки реферату (дослідження). Вельми важливим є формування таких умінь і навичок студента: самостійно формулювати проблему, визначати мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження; здійснювати пошук і відбір різноманітної інформації; обробляти та аналізувати інформацію; логічно і послідовно викладати результати аналізу, робити аргументовані висновки; правильно оформлювати науково-довідковий матеріал; публічно захищати виконану роботу. Робота має бути написана студентом на рівні, відповідному сучасному стану розвитку комплексу наук, які вивчають міжнародні відносини. Тему роботи треба розкрити в контексті сучасних наукових концепцій, обґрунтовано і доречно використовувати основні наукові терміни. Вельми важливо висвітлювати об'єктивні з наукового погляду положення, застосовувати для унаочнення і підтвердження теоретичних положень реальні приклади, достовірну статистичну інформацію. Думки вітчизняних і зарубіжних авторів, їхні загальнотеоретичні і методологічні підходи необхідно проаналізувати та систематизувати. Мінімальний обсяг використаних джерел – 15, при цьому матеріали, вилучені з Інтернету, можуть складати не більше третини номерів у списку джерел; більшість джерел повинні складати оприлюднені документи, статті та монографії. Для оформлення виносів у тексті й прикінцевого «Списку посилань» використовується стиль APA.</i></p>		
Разом		54

9. Методи навчання

Словесні: лекції (проблемні, лекції-візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій та ін.), розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій.

Наочні: у тому числі мультимедійні презентації, демонстрація, метод безпосереднього спостереження, презентація результатів власних досліджень.

Практичні: рольові ігри; виконання індивідуальних завдань (підготовка та публічний захист рефератів).

10. Форми контролю та методи оцінювання

Методи поточного\періодичного контролю: усне опитування, оцінювання виконання індивідуальних завдань (рефератів), захист результатів індивідуальних завдань (рефератів).

Підсумковий контроль. Залік (в усній формі).

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач освіти		
Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки	правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

11. Питання для поточного та періодичного контролю

1. Історія появи міжнародних організацій.

2. Поняття та загальна характеристика міжнародних організацій.
3. Види міжнародних організацій та способи створення, членство в них.
4. Функції міжнародних організацій.
5. Прийняття рішень міжнародними організаціями.
6. Передумови та історія створення ООН.
7. Місце та роль ООН у роки «холодної війни».
8. Функції та основні напрямки діяльності Генеральної Асамблеї ООН.
9. Структура та основні форми (методи) роботи Ради Безпеки ООН.
10. Напрямки діяльності та механізм прийняття рішень у Раді Безпеки ООН.
11. Структура та повноваження Міжнародного Суду.
12. Функції та діяльність Економічної та Соціальної Ради ООН.
13. Повноваження та функції Секретаріату та Генерального секретаря ООН.
14. Миротворча та посередницька діяльність ООН.
15. Міжнародна організація труда.
16. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН.
17. Діяльність та структура ЮНЕСКО.
18. Світова організація охорони здоров'я.
19. Всесвітній банк, Міжнародний Валютний Фонд, Світова Організація Торгівлі.
20. Повноваження та напрямки діяльності МАГАТЕ.
21. Функції та структура НАТО.
22. Історія створення та етапи розширення НАТО.
23. Операції НАТО за її межами.
24. Західноєвропейський Союз, Спільна Зовнішня та Політика Безпеки Європейського Союзу.
25. Діяльність та перспективи розвитку ОБСЄ.
26. Принципи та інституційна структура ЄС.
27. Функції та діяльність Європейської Комісії.
28. Структура та система прийняття рішень Ради Міністрів ЄС.
29. Повноваження та формування Європарламенту.
30. Етапи розширення ЄС. Європейська політика сусідства.
31. Рада Європи – принципи діяльності.
32. Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС).
33. Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН).
34. Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА).
35. Південний спільний ринок (МЕРКОСУР).
36. Африканське економічне співробітництво.
37. Діяльність України в ООН.
38. Співробітництво України з Світовим Банком та МВФ.
39. Інституційне співробітництво України з ЄС.
40. Інституційне співробітництво України з НАТО.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний/періодичний контроль								Сума балів	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Індивідуальне самостійне завдання	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
10	10	10	10	10	10	10	10	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Максименко І. В., Кузьмін Д. В. Міжнародні організації. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Одеса : Астропринт, 2023. 32 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Міжнародні організації». Одеса: ОНУ. 2022.
3. Класрум навчальної дисципліни «Міжнародні організації».

14. Рекомендована література

Основна

1. Жукорська Я. М. Історія виникнення та становлення миротворчої діяльності ООН. *Часопис Київського університету права*. 2020. №4. С. 423-427.
2. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навч. посіб. / В. В. Корпійка, С. О. Маковський, М. А. Миронова ; за заг. ред. В. В. Копійки. К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с.
3. Кучик О., Кучик Г.. Формування концепту «міжнародні організації» в системі наукових дисциплін: концептуальні засади дослідження. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2017. Вип. 42. С. 84-96.

4. Basic Facts about the United Nations. 42d Edition. *United Nations*, 2017. 267 p.
5. Gutner T. *International Organizations in World Politics*. SAGE publications, 2017. 304 p.
6. *International Organization and Global Governance*. Edited By Thomas G. Weiss, Rorden Wilkinson. Routledge. 2018. 806 p.

Додаткова

1. Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів. К.: Либідь, 1995. 112 с.
2. Європейські Союз: історія і засади функціонування: Навчальний посібник / В.В. Копійка, Т.І. Шинкаренко.; за ред. Л.В. Губерського. К.: Знання, 2009. 751 с.
3. Єременко О.К., Матвієнко В.М. ООН в документах. К.: ІМВ, 2009. 95 с.
4. Зленко А.М. Організація Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. *Енциклопедія історії України: Т. 7: Мі-О* / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во "Наукова думка", 2010. 728 с.. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Orhanizatsiia_Obiednanykh_1
5. Ковтун О. Ю. Миротворча діяльність ООН у XXI столітті. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2011. Вип. 96, Ч. I. С. 118-122.
6. Кузьмін Д.В. Виклики європейської безпеки та сучасна роль НАТО для України та світу. *Вісник Одеського національного університету*. Одеса. 2008. Том 13. випуск 5 (соціологія і політичні науки). С. 823-833.
7. Кучик О. Еволюція поняття міжнародної організації: теоретико-методологічний аспект. *Вісник Львівського університету*. Серія міжнародні відносини. 2012. Вип. 30. С. 24-32.
8. Максименко І. В. Безпекове співробітництво ЄС з Україною в умовах гібридних викликів та загроз. *Акторність ЄС в часи COVID-19 та політика щодо сусідів: матеріали круглого столу*, Одеса, 4 серпня 2021 / ОНУ імені І. І. Мечникова; ГО «Сприяння між культ. Співробітництву»; за заг. ред. Брусиловської О. І. Одеса: Фенікс, 2021. С. 37-42.
9. Максименко І. В. Врегулювання криз та конфліктів як інструмент безпекового співробітництва ЄС та України. *Вісник ОНУ. Серія Політичні науки*. 2018. Т. 23. Вип. 2 (31). С. 53-68.
10. Максименко І. В., Кузьмін Д. В.. Відносини України – ЄС крізь призму стратегічної культури. *Стратегічна культура та зовнішня політика України* / Під заг. ред. І. М. Ковалю, О. І. Брусиловської, В. А. Дубовика. – Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова, 2017. – С. 55-78.
11. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин. Підручник. К.: Знання, 2007. 461 с.
12. Матвієнко В. М., Головченко В. І. Дипломатична історія України (1923-1993 роки): навчальний посібник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. 239 с.
13. Міжнародні організації. Навчальний посібник. / за ред.. О.С. Кучика. 2ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2007. 749 с.
14. Міжнародні організації. Навчальний посібник. А. І. Мокій, Т. П. Яхно, І. Г. Бабець. К.: «Центр учбової літератури», 2011. 280 с.
15. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій. Навчальний посібник. Умань: ПП Жовтий О.О., 2011. 226 с.

16. Угода про асоціацію між Україною, із однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством із атомної енергії та їхніми державами-членами, із іншої сторони. Ратифіковано Законом [№ 1678-VII від 16.09.2014](#). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
17. Шпакович О. М. Право міжнародних організацій. Курс лекцій. К.: ІМВ, 2010. 129 с.
18. Циганкова Т. М., Гордєєва Т. Ф. Міжнародні організації. Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2001. 340 с.
19. Archer C. International Organizations. 2015. 200 p.
20. Atieno C., Robinson C. (Eds.). Post-conflict Security, Peace and Development Perspectives from Africa, Latin America, Europe and New Zealand. New York: Springer International, 2019. 148 p.
21. Fahren-Hussey C. Military Crisis Management Operations by NATO and the EU: The Decision-Making Process, Wiesbaden: Springer Nature, 2019. 343 p.
22. Hurd I. International Organizations: Politics, Law, Practice. Cambridge University Press. 2020. 334 p.
23. Karns M., Mingst K., Stiles K.. International Organizations: The Politics and Processes of Global Governance. 3rd edition. Lynne Rienner Publishers, 2015. 650 p.
24. Korosteleva E., Flockhart T. (Eds). Special issue: Resilience in EU and international institutions. *Contemporary Security Policy*. 2020. Vol. 21(2). 290 p.
25. Kuzmin D. Soft power vs hard power: is there place for the EU as such “common neighboring” countries as Ukraine? *Odesa National University Herald*. Sociology and Politics. 2018. Volume 23. Issue 2 (31). P. 262-263.
26. Matsushita M., Schoenbaum T., Mavroidis P., Hahn M. The World Trade Organization: Law, Practice, and Policy. Oxford University Press. 2017. 944 p.
27. NATO 2022 Strategic Concept. *Official webpage of North Atlantic Treaty Organisation*. URL: https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2022/6/pdf/290622-strategic-concept.pdf
28. Rittberger V., Zangl B., Kruck A., Dijkstra H. International Organization. Red Globe Press 2019. 286 p.
29. Routledge Handbook of International Organization / Edited by B. Reinalda. Routledge, 2013. 148 p.
30. The North Atlantic Treaty. Washington D.C.. 4 April 1949. *Official webpage of North Atlantic Treaty Organisation*. URL: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17120.htm
31. The Oxford Handbook of International Organizations / Ed. by J. Katz Cogan, I. Hurd, I. Johnstone. Oxford University Press, 2016. 1344 p.
32. The United Nations Security Council and War: The Evolution of Thought and Practice since 1945 / Ed by: Lowe V., Roberts A., Welsh J. Oxford University Press, 2010. 816 p.
33. The United Nations: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2015. 192 p.
34. Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007. *Official Journal of*

the European Union, C 306, 17 December 2007. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=OJ%3AC%3A2007%3A306%3ATOC>

35. United Nations Charter. *United Nations*. URL: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter/full-text>

36. White N. *The Law of International Organisations*. Manchester University Press, 2016. 304 p.

15. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України www.rada.gov.ua
2. Європейський Союз www.europa.eu.int
3. Міжнародна організація праці (МОП) www.ilo.org
4. Міністерство закордонних справ України. <https://mfa.gov.ua/>
5. Організація американських держав (ОАД) www.oas.org
6. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) www.osce.org
7. Організація Об'єднаних Націй (ООН) www.un.org
8. Організація Північноатлантичного договору (НАТО) www.nato.int
9. Рада Європи www.coe.int/en/web/portal
10. Світова організація торгівлі (СОТ) www.wto.org